

**INSPEKCJA JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW
ROLNO - SPOŻYWCZYCH**

G Ł Ó W N Y I N S P E K T O R A T

WYDZIAŁ EKOLOGII ROLNICZEJ

GI-ER-0323-1/2003

**Rolnictwo ekologiczne w Polsce
w 2002 roku**

ZATWIERDZAM

Główny Inspektor

/ - / Ryszard Kołodziej

Opracowano na podstawie wyników kontroli upoważnionych jednostek
certyfikujących rolnictwo ekologiczne

Warszawa   marzec   2003 rok

SPIS TREŚCI

Rozdział	strona
WSTĘP	3
Gospodarstwa ekologiczne i przetwórnice – dane liczbowe	4
Gospodarstwa posiadające atest i będące w trakcie przystawiania produkcji	6
Wielkość powierzchni wg poszczególnych rodzajów upraw	8
Liczba gospodarstw wg wielkości powierzchni	10
5. Dotacje do upraw ekologicznych i kosztów kontroli	11
6. Rolnictwo ekologiczne w krajach Unii Europejskiej i w Polsce	13

WSTĘP

Ustawa o rolnictwie ekologicznym z dnia 16 marca 2001 r. (Dziennik Ustaw Nr 38, poz. 452) obowiązywać zaczęła w dniu 3 listopada 2001 r.

Przepisy zawarte w ustawie regulują warunki prowadzenia produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego metodami ekologicznymi, system kontroli certyfikacji produkcji i przetwórstwa, a także obrót produktami rolnictwa ekologicznego oraz ich znakowanie.

Ustawa ta dostosowała również prawo krajowe do regulacji jakie w tym zakresie obowiązują w Unii Europejskiej, tj. Rozporządzenia Rady EWG Nr 2092/91 z dn. 24 czerwca 1991 r. w sprawie rolnictwa ekologicznego oraz znakowania jego produktów i środków spożywczych, a także Rozporządzenia Rady (EC) Nr 1804/1999 z dn. 19 czerwca 1999 r., uzupełniającego wspomniane Rozporządzenie w sprawie rolnictwa ekologicznego, o ekologiczną produkcję zwierzęcą.

Wprowadzony ustawą o rolnictwie ekologicznym system kontroli i certyfikacji zastosowany w kraju jest systemem państwowo-prywatnym, który stanowią:

- o Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako organ upoważniający prywatne jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów, a poszczególne upoważnienia wydają:
  - o Minister właściwy do spraw rolnictwa - w zakresie produkcji rolnej oraz pozyskiwania dziko rosnących roślin lub ich części,
  - o Minister właściwy do spraw rynków rolnych – w zakresie przetwórstwa produktów rolnictwa ekologicznego;
- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, która pełni rolę urzędu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi rolnictwo prowadzone metodami ekologicznymi;
- Upoważnione jednostki certyfikujące rolnictwo ekologiczne.

Jak podano powyżej do nadzoru nad działalnością upoważnionych jednostek certyfikujących rolnictwo ekologiczne zobligowana została Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, która na podstawie art. 23, ust. 2 i 3 wspomnianej ustawy ma następujące uprawnienia, a mianowicie:

- o w przypadku stwierdzenia naruszenia przez jednostkę certyfikującą zasad i przepisów dotyczących kontroli producentów, Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych wnioskuje do właściwego ministra (rolnictwa lub rynków rolnych) o cofnięcie upoważnienia dla tej jednostki,

- o po cofnięciu jednostce certyfikującej upoważnienia, uprawnienia do prowadzenia kontroli u producentów oraz do cofania certyfikatów zgodności przejmując, na czas trwania ważności certyfikatu zgodności, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Również na podstawie art. 22, ust. 5 ustawy o rolnictwie ekologicznym Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych prowadzi bazę danych producentów, którym zostały udzielone certyfikaty zgodności.

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2002 roku upoważnił do prowadzenia kontroli, wydawania i cofania certyfikatów zgodności w rolnictwie ekologicznym 4 jednostki:

- o Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Biuro ds. Badań i Certyfikacji - Oddział w Pile
ul. Śniadeckich 5 64 – 920 Piła
- o AGRO BIO TEST Sp. z o.o.
ul. Nowoursynowska 166, 02 – 787 Warszawa
- o BIOEKSPERT s.c.
ul. Grójecka 109, 02 – 120 Warszawa
- o Jednostkę Certyfikacji Produkcji Ekologicznej PNG, Sp. z o.o.
Zajązków, 26 – 065 Piekoszków.

Uprawnione jednostki na podstawie przeprowadzonych kontroli potwierdzały wnioski, że gospodarstwo jest w trakcie przestawiania na produkcję metodami ekologicznymi lub, że produkcja odbywa się zgodnie z kryteriami rolnictwa ekologicznego. Wnioski te uprawniały rolników do ubiegania się o przyznanie dotacji z tytułu:

- o upraw ekologicznych z certyfikatem, bądź będących w okresie realizacji programu przestawiania gospodarstwa rolnego na produkcje metodami ekologicznymi,
- o poniesionych kosztów usługi kontroli.

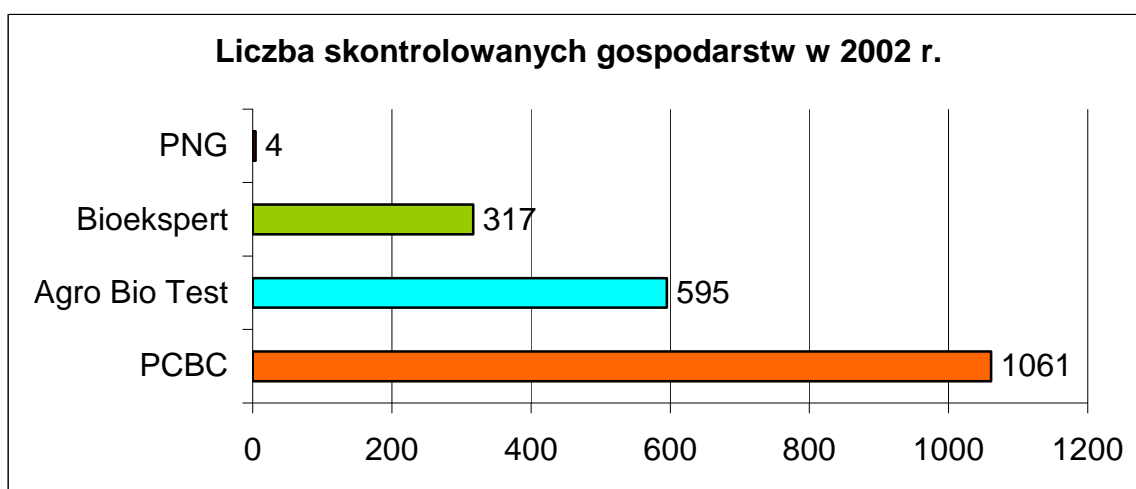
Wysokość stawek dotacji w 2002 roku, w stosunku do roku 2001 dla poszczególnych upraw uległy zmniejszeniu.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych przez poszczególne działające jednostki kontrolne, sytuacja w rolnictwie ekologicznym w kraju w 2002 r. przedstawiała się następująco:

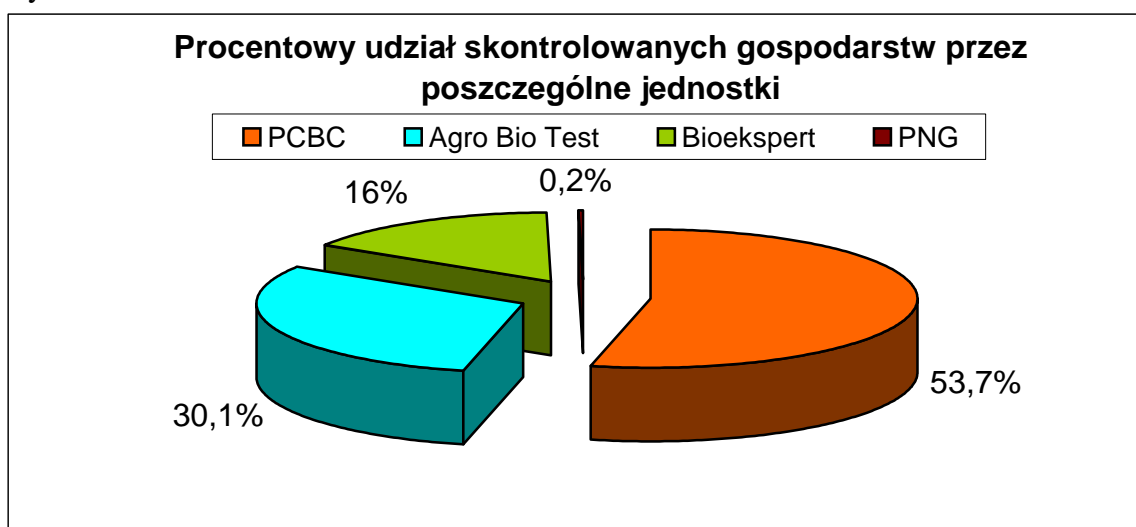
1. Gospodarstwa ekologiczne i przetwórnice – dane liczbowe.

W analizowanym roku upoważnione jednostki certyfikujące skontrolowały ogółem 1.977 gospodarstw rolnych (o 10,6 % więcej niż w roku 2001) oraz 18 przetwórnice. Na wykresach na stronie następczej przedstawiono kształtowanie się liczby skontrolowanych gospodarstw przez poszczególne jednostki, a także ich odsetek w stosunku do ogółem.

Wykres nr 1

Wykres nr 2

Z przedstawionych danych na wykresie wynika, że w 2002 r. najwięcej gospodarstw skontrolowało Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Oddział w Pile) (53,7% ogółu kontrolowanych gospodarstw), następnie Agro Bio Test Sp. z o.o. (30,1%) i Bioekspert s.c. (16%).

Ogólna powierzchnia gospodarstw kontrolowanych w 2002 r. wyniosła 53.515,4 ha, co w porównaniu do kontrolowanej powierzchni w 2001 r. oznacza wzrost o 19,2 %. Powierzchnia użytków rolnych w analizowanym roku wynosiła 43.828,2 ha.

Wielkość skontrolowanej produkcji ekologicznej pod względem powierzchni przez poszczególne jednostki przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 1

Wyszczególnienie	% ha	Agro Bio Test Sp. z o.o.	PCBC	Bioekspert s.c.	PNG Sp. z o.o.
Powierzchnia % ogółem ha	<u>100</u> 53.515,43	<u>45,3</u> 24.273,38	<u>40,4</u> 21.630,32	<u>14,2</u> 7.580,06	<u>0,1</u> 31,67
W tym: użytki rolne ha	<u>100</u> 43.828,25	<u>48,2</u> 21.113,7	<u>36,3</u> 15.920,69	<u>15,4</u> 6.762,19	<u>0,1</u> 31,67

Z zestawienia wynika, że największą powierzchnię kontrolami objęły jednostki: Agro Bio Test Sp. z o.o (45,3%) i PCBC (40,4%).

Liczbę objętych kontrolami gospodarstw oraz przetwórn, a także ogólną powierzchnię, z uwzględnieniem powierzchni użytków rolnych w poszczególnych województwach przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 2

Województwo	Liczba skontrolowanych gospodarstw	Liczba skontrolowanych przetwórn	Ogółem powierzchnia gospodarstw ha	w tym użytków rolnych ha
Dolnośląskie	82	0	4.604,60	4.172,28
Kujawsko-pomorskie	63	4	1.252,67	1.140,59
Lubelskie	253	3	3.272,15	2.865,32
Lubuskie	22	0	1.430,60	1.374,76
Łódzkie	34	0	566,62	504,17
Małopolskie	266	1	5.111,82	4.360,73
Mazowieckie	232	2	3.577,42	2.825,91
Opolskie	16	0	214,96	203,25
Podkarpackie	231	1	7.098,98	5.581,96
Podlaskie	103	0	2.252,99	2.012,07
Pomorskie	39	0	2.242,20	1.952,10
Śląskie	36	0	270,17	226,04
Świętokrzyskie	388	3	3.915,59	3.213,05
Warmińsko-mazurskie	104	2	7.772,68	6.316,70
Wielkopolskie	39	1	1.655,63	1.439,92
Zachodnio-pomorskie	69	1	8.276,35	5.639,40
Razem:	1.977	18	53.515,43	43.828,25

Z danych zawartych w tabeli wynika, że najwięcej gospodarstw objętych kontrolą znajdowało się na terenie województwa: świętokrzyskiego (388), lubelskiego (253), mazowieckiego (232) i podkarpackiego (231), natomiast największa powierzchnia objętych kontrolami gospodarstw była w województwie: zachodnio-pomorskim (8.276,35 ha), warmińsko-mazurskim (7.772,68 ha), podkarpackim (7098,98 ha) i małopolskim (5.111,82 ha). Powierzchnia gospodarstw w wymienionych województwach stanowiła 52,8 % ogólnej powierzchni pozostałych województw.

2. Gospodarstwa posiadające atest i będące w trakcie przestawiania produkcji.

Spośród skontrolowanych w 2002 roku 1.977 gospodarstw, certyfikat zgodności uzyskało 882 gospodarstw, o łącznej powierzchni 24.412,5 ha. Oznacza to, że w tych gospodarstwach produkcja odbywała się zgodnie z metodami ekologicznymi.

W drugim roku przestawiania na produkcję metodami ekologicznymi znajdowało się 505 gospodarstw (13.522,2 ha), natomiast w pierwszym roku przestawiania było 590 gospodarstw (15.580,7 ha).

Liczbę gospodarstw w wymienionych wyżej kategoriach i wielkości powierzchni w hektarach, w poszczególnych województwach przedstawiono w następującej tabeli:

Tabela nr 3

Województwo	Liczba gospodarstw z certyfikatem	Powierzchnia gospodarstw ekologicznych (ha)	w tym powierzchnia użytków w rolnych (ha)	Liczba gospodarstw w 2-m roku przestawiania	Powierzchnia gosp. w 2-m roku przestawiania (ha)	w tym powierzchnia użytków w rolnych (ha)	Liczba gospodarstw w 1-m roku przestawiania	Powierzchnia gosp. w 1-m roku przestawiania (ha)	w tym powierzchnia użytków rolnych (ha)
Dolnośląskie	37	2.259,4	2.044,8	16	1.330,52	1.181,6	29	1.014,6	945,8
Kujawsko-pomor.	45	723,68	644,16	11	257,59	240,58	7	271,40	255,8
Lubelskie	162	2.046,3	1.787,0	63	925,85	818,73	28	299,92	259,5
Lubuskie	17	1.305,1	1.250,2	2	39,49	38,97	3	85,95	85,56
Łódzkie	19	389,56	355,07	4	25,36	24,70	11	151,7	124,4
Małopolskie	86	1.634,5	1.404,1	65	1.776,02	1538	115	1.701,25	1.418,5
Mazowieckie	123	1.630,1	1.389,5	58	983,92	744,41	51	963,35	691,9
Opolskie	7	63,83	59,38	5	37,22	33,99	4	113,91	109,8
Podkarpackie	48	3.649,1	2.710,5	88	1.747,6	1.509,5	95	1702,2	1.361,9
Podlaskie	30	854,30	749,73	21	338,62	295,88	52	1.060,07	966,4
Pomorskie	23	1.408,3	1.249,6	9	591,34	509	7	242,47	193,4
Śląskie	12	53,58	41,41	2	10,67	7,83	22	205,92	176,8
Świętokrzyskie	180	1.520,1	1.381,5	111	1.083,21	914,15	97	1312,2	917,3
Warmińsko-mazu.	49	3.722,2	3.035,5	24	1.415,75	1.139,2	31	2.634,64	2141,8
Wielkopolskie	28	1.312,4	1.123,5	7	212,32	187,04	4	130,86	129,3
Zachodnio-pomor.	16	1.839,4	1.635,1	19	2.746,68	2.307,2	34	3.690,20	1.696,9
Razem	882	24.412,5	20.861,5	505	13.522,2	11.490,9	590	15.580,7	11475,

Na podstawie przedstawionych danych najwięcej gospodarstw ekologicznych, w których produkcja odbywa się zgodnie z kryteriami rolnictwa ekologicznego znajdowało się w województwach: świętokrzyskim (180) lubelskim (162) i mazowieckim (123), co stanowiło blisko 53 % ogółu certyfikowanych gospodarstw. Natomiast największa powierzchnia użytków rolnych gospodarstw ekologicznych z certyfikatem wystąpiła w województwach: warmińsko-mazurskim (3.722,29 ha) podkarpackim (3.649,14 ha).

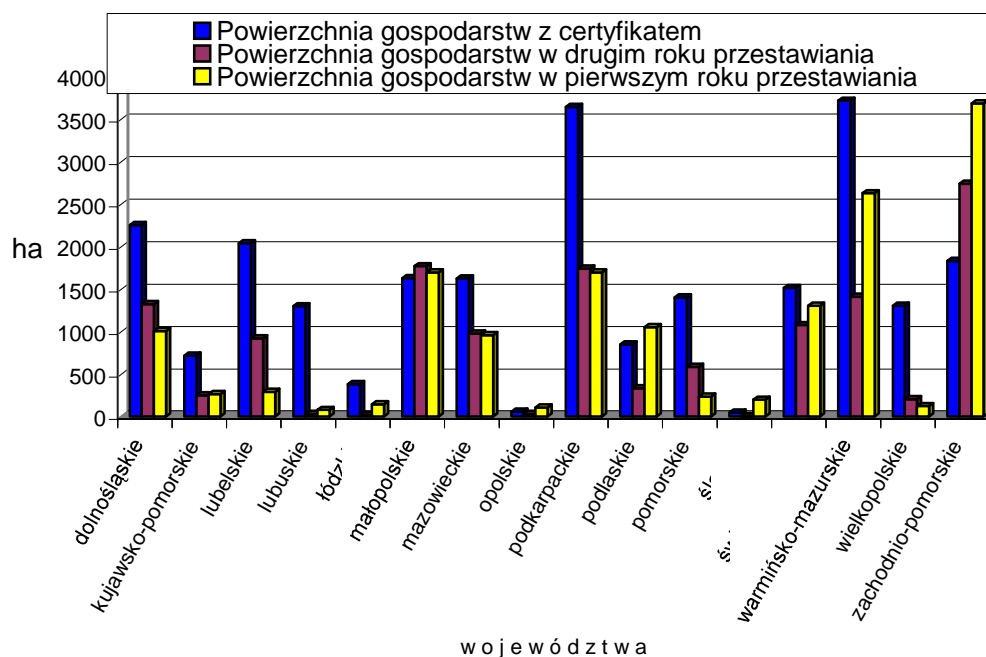
Natomiast najwięcej gospodarstw, które w 2003 r. mogą uzyskać certyfikat zgodności jest w województwach: świętokrzyskim (111) i w podkarpackim (88).

W pierwszym roku przestawiania na produkcję metodami ekologicznymi najwięcej gospodarstw było w województwach: małopolskim (115) i podkarpackim (95), a największa powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach będących w pierwszym roku przestawiania wystąpiła w woj. warmińsko-mazurskim - 2.634,6 ha i w woj. małopolskim - 1.701,2 ha.

Kształtowanie się wielkości powierzchni upraw ekologicznych oraz będących w trakcie przestawiania, w poszczególnych województwach przedstawiono na wykresie na stronie następniej.

Wykres nr 3

Powierzchnia upraw ekologicznych w 2002 r. (w ha)

3. Wielkość powierzchni wg poszczególnych rodzajów upraw

Wielkość podstawowych upraw, takich jak: uprawy rolnicze, warzywne, sadownicze, plantacje jagodowe oraz łąki i pastwiska, wynosiła w 2002 r. 40.720,7 ha. Dane szczegółowe dotyczące wielkości poszczególnych rodzajów upraw (w ha) w rozbiu na gospodarstwa z certyfikatem i będące w trakcie przestawiania znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela nr 4

Wyszczególnienie	Uprawy rolnicze	Łąki i pastwiska	Uprawy sadownicze	Plantacje jagodowe	Uprawy warzywne	Razem ha
Gospodarstwa Z certyfikatem	10.371,4	7.988,6	349,8	533,7	473,3	19.716,9
Gospodarstwa w 2 roku przestaw.	5.326,0	4.973,7	105,6	156,7	107,7	10.669,7
Gospodarstwa W 1 roku przestaw.	4.506,2	5.321,3	166,9	181,8	157,9	10.334,0
Ogółem ha	20.203,6	18.283,6	622,3	872,2	738,9	40.720,6

Z przedstawionych danych wynika, że największą powierzchnię stanowiły uprawy rolnicze (20.203,6 ha) oraz łąki i pastwiska (18.283,6 ha), najmniejszą zaś uprawy sadownicze (622,3 ha).

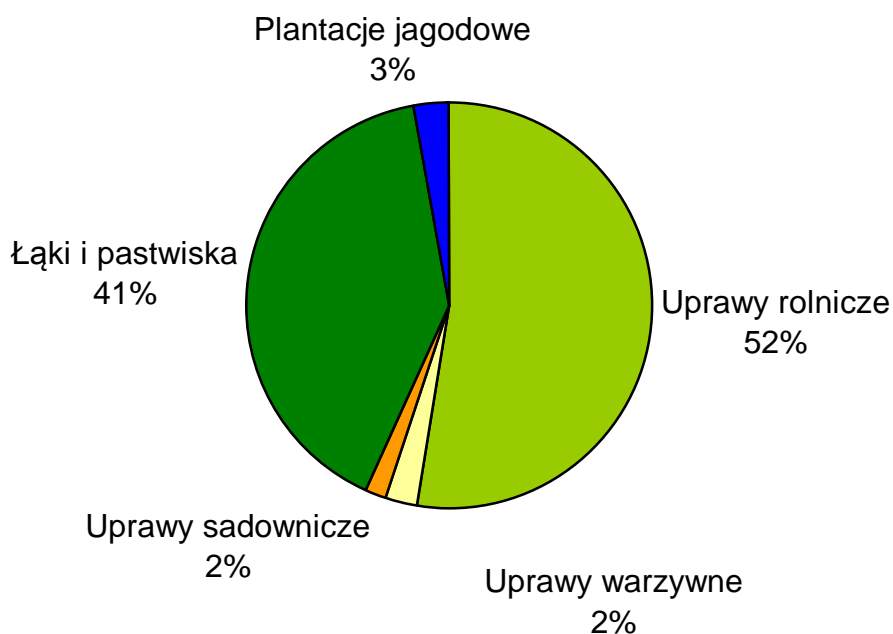
Na podstawie zebranych danych za rok 2002 wynika, że największy areał poszczególnych rodzajów upraw o profilu ekologicznych (z certyfikatem i będących w trakcie przestawiania) odnotowano w następujących województwach:

- uprawy rolnicze - w: zachodnio-pomorskim (2.945,5 ha), warmińsko-mazurskim (2.862,2 ha) i w świętokrzyskim (1.999,- ha),
- łąki i pastwiska - w: podkarpackim (3.977,7 ha), małopolskim (3.237,9 ha) i warmińsko-mazurskim (2.901,4 ha),
- uprawy warzywne - w lubelskim (189,6 ha) i świętokrzyskim (139,- ha),
- plantacje jagodowe - w lubelskim (288,9 ha) i w świętokrzyskim (100,9 ha),
- uprawy sadownicze - w świętokrzyskim (168,4 ha) i w mazowieckim (93,9 ha).

Procentowy udział upraw posiadających zaświadczenia, że produkcja odbywała się zgodnie z kryteriami rolnictwa ekologicznego (z certyfikatem) przedstawia wykres poniżej.

Wykres nr 4

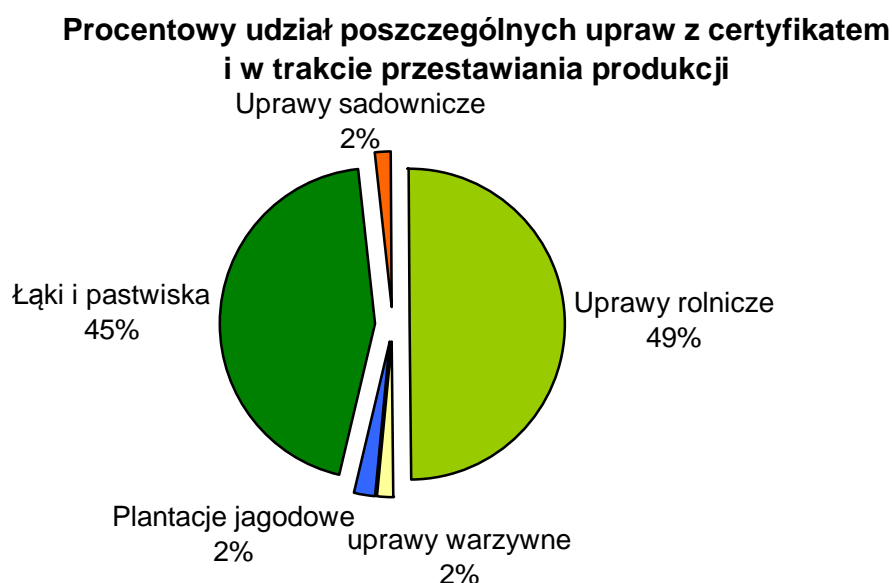
Procentowy udział upraw ekologicznych z certyfikatem

Natomiast procentowy udział upraw ogółem, tj. z certyfikatem i będących w trakcie przestawiania przedstawia wykres na stronie następniej.

w

Wykres nr 5

4. Liczba gospodarstw wg wielkości powierzchni.

Dla zobrazowania wielkości gospodarstw wyróżniono sześć grup wielkości kontrolowanych gospodarstw, a mianowicie: do 5 ha, od 5 do 10 ha, od 10 do 20 ha, od 20 do 50 ha, od 50 do 100 ha i powyżej 100 ha.

Liczbę gospodarstw pod względem wielkości powierzchni przedstawiono w tabeli poniżej:

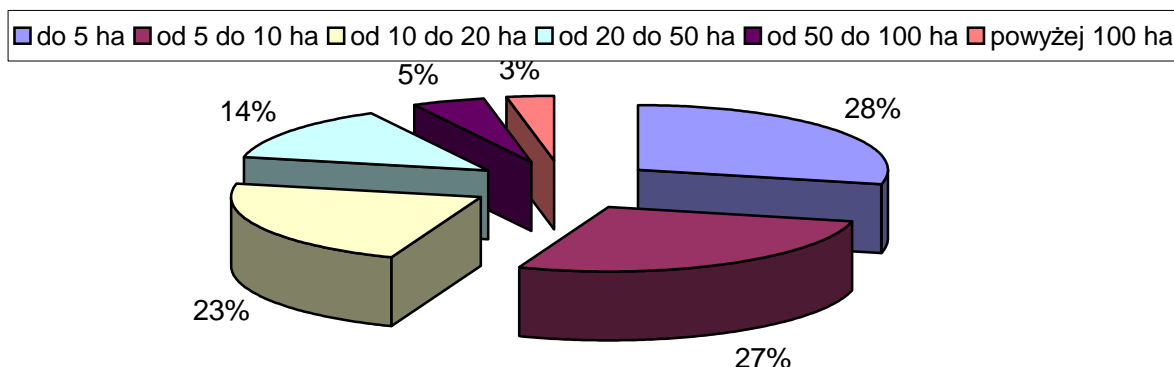
Tabela nr 5

Ogólna liczba gospodarstw	do 5 ha	5 -10 ha	10 -20 ha	20 - 50 ha	50 - 100 ha	pow. 100 ha
1977	567	534	449	275	91	61

Z powyższego wynika, że najliczniejszą grupę stanowiły gospodarstwa w przedziałach do 5 ha, od 5 do 10 ha i od 10 –20 ha (1550 gospodarstw), co stanowiło 78 % z ogólnej liczby. Gospodarstwa powyżej 50 ha stanowiły 7,7 % ogólnej liczby. Strukturę gospodarstw pod względem wielkości przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres nr 6

Struktura gospodarstw pod względem wielkości

5. Dotacje do upraw ekologicznych i kosztów kontroli.

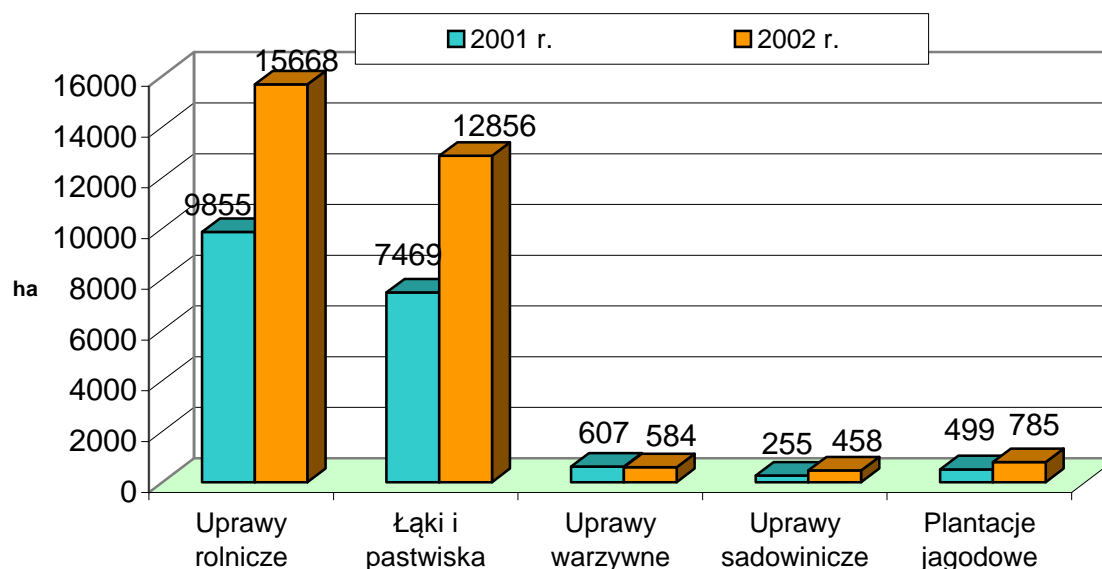
W 2001 roku dotacje (do upraw i kosztów kontroli) udzielono 1910 gospodarstwom. Oznacza to, że w porównaniu do 2001 r. nastąpił wzrost o 10 % liczby dotowanych gospodarstw.

Natomiast wielkość powierzchni poszczególnych upraw, do której udzielono dotacje w 2002 r. wyniosła 30.353,1 ha i w porównaniu do 2001 r. wzrosła o 62,9 %.

Wielkość dotowanej powierzchni poszczególnych upraw przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres nr 7

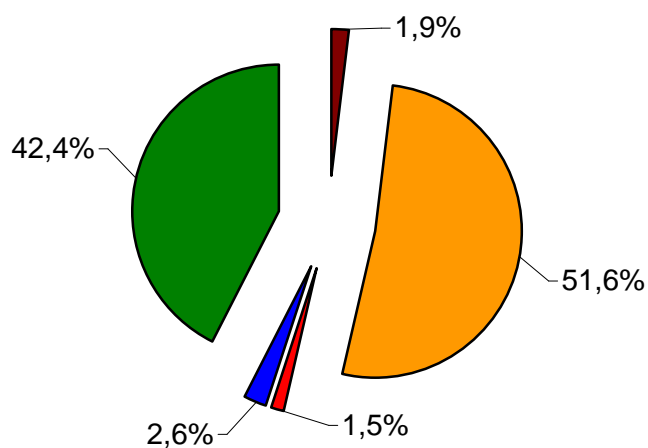
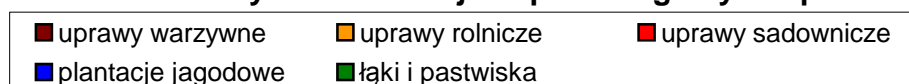
Wielkość dotowanej powierzchni upraw ekologicznych w latach 2001-2002 (w ha)

Kształtowanie się procentowego udziału dotowanych poszczególnych upraw przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres nr 8

Procentowy udział dotacji do poszczególnych upraw

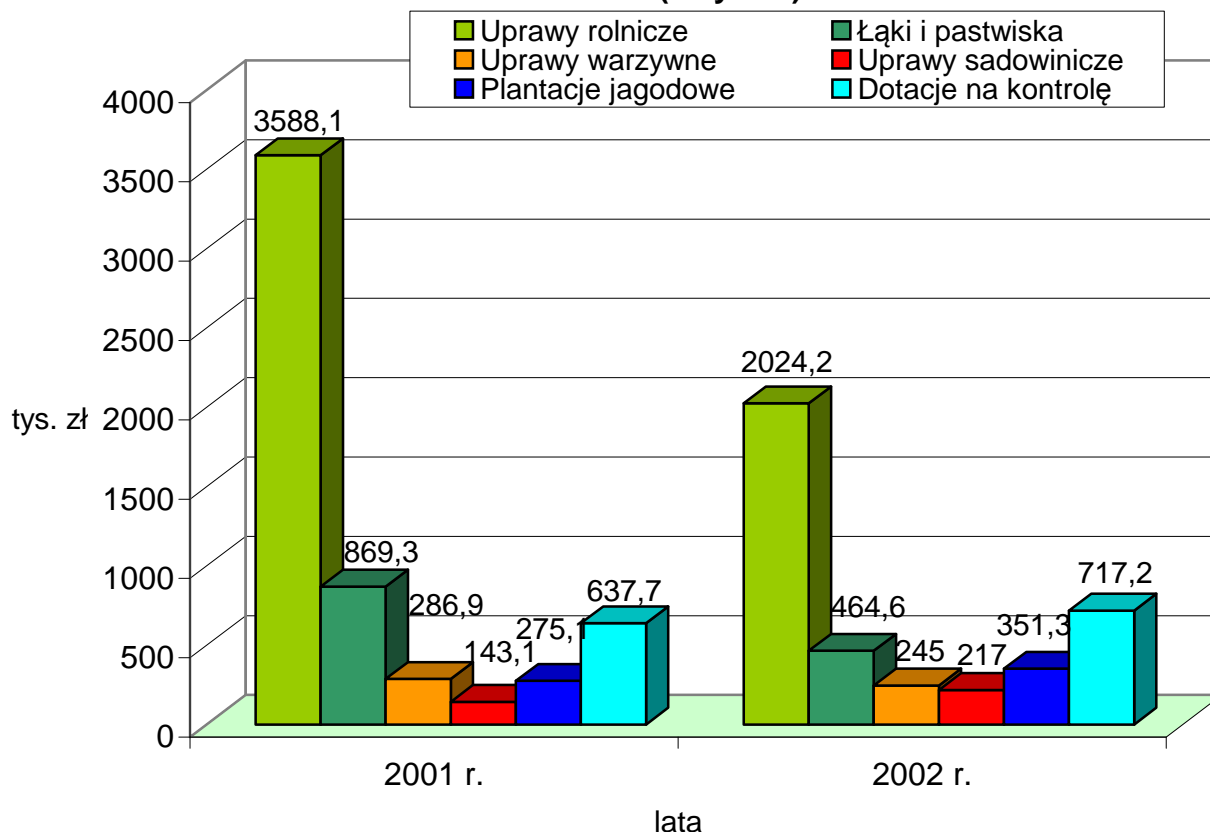
Podobnie jak w 2001 r., w 2002 roku dotacje dotyczyły:

- kosztów przeprowadzonych kontroli - 717.200,- zł (18 % ogólnej kwoty),
- poszczególnych upraw - 3.302.209,- zł, (82 % spośród ogółu wypłaconej kwoty).

Wielkość dotacji do poszczególnych upraw i do kosztów kontroli w okresie ostatnich dwóch lat przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres nr 9

Wielkość dotacji do upraw i do kosztów kontroli w latach 2001-2002 (w tys. zł)

Łączna kwota dotacji do poszczególnych upraw i do kosztów kontroli w 2002 roku wyniosła 4.019.409 zł i była o 1.780.995, zł mniejsza od kwoty wypłaconej w 2001 roku. Oznacza to, że w tym okresie wystąpił spadek wielkości dotacji o 31 %.

Powyższe spowodowane było zmniejszeniem stawek dotacji w 2002 r. do poszczególnych rodzajów upraw.

Wielkość dotacji do kosztów kontroli i do poszczególnych rodzajów upraw opracowano na podstawie danych z Stacji Chemiczno-Rolniczej w Wesolej, ponieważ zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 22 maja 2002 r. w sprawie wysokości stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa oraz szczegółowych zasad i trybu udzielania oraz rozliczania tych dotacji (Dz. U. Nr 65, poz. 595), dotacje te wypłacały Stacje Chemiczno-Rolnicze.

6. Rolnictwo ekologiczne w krajach Unii Europejskiej i w Polsce

Na podstawie wstępnych danych Research Institute of Organic Agriculture (ostatnia aktualizacja grudzień 2002 r.) opublikowanych na stronie internetowej (www.organic-europe.net/europe_eu/statistics.asp) ogółem uprawy ekologiczne w krajach Unii Europejskiej wynosiły 4.442.876 ha, co stanowiło 3,24 % w stosunku do ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Natomiast liczba gospodarstw, które prowadziły produkcje metodami ekologicznymi wyniosła 142.348, co oznaczało 2,04 % ogólnej liczby gospodarstw.

Największe powierzchnie upraw ekologicznych, podobnie jak w latach ubiegłych znajdowały się na terytorium następujących krajów:

- Włoch – 1.230.000 ha,
- Wielkiej Brytanii – 679.631 ha,
- Niemiec – 632.165 ha.

Największą liczbę gospodarstw ekologicznych odnotowano we Włoszech – 56.440 gospodarstw, w Austrii – 18.292, Hiszpanii – 15.607 i w Niemczech – 14.703.

Najwyższy procentowy udział powierzchni ekologicznej w stosunku do ogólnej powierzchni użytków rolnych wystąpił w Austrii – 11,3% i we Włoszech – 7,9%, natomiast najwyższy odsetek gospodarstw ekologicznych w stosunku do ogólnej liczby gospodarstw rolnych dotyczył Austrii – 9,3 % i Finlandii – 6,4%.

W Polsce liczba użytków rolnych w 2002 r. wyniosła 43.828 ha, co stanowiło w stosunku do ogólnej liczby użytków rolnych w kraju 0,26%, a liczba gospodarstw zajmujących się rolnictwem ekologicznym wyniosła 1.977 gospodarstw, co stanowiło 0,1 % ogólnej liczby gospodarstw.

Powierzchnia użytków rolnych przeznaczonych pod uprawy ekologiczne w Polsce stanowiła 1 % ogólnej powierzchni ekologicznej w krajach Unii Europejskiej.

Kształtowanie się powierzchni upraw ekologicznych i liczby gospodarstw w krajach Unii Europejskiej i w Polsce przedstawiono na wykresie w załączniku nr 6.

Załącznik 1 – 6

Opracowano w Wydziale Ekologii Rolniczej GI JHARS na podstawie materiałów źródłowych z:
Agro Bio Test Sp. z o.o., Bioekspert s.c., PCBC Oddział Piła, PNG Sp. z o.o. i Stacji Chemiczno Rolniczej w Wesolej

**Liczba gospodarstw posiadających atest i będących w trakcie przestawiania
w poszczególnych województwach w latach 2001-2002,**

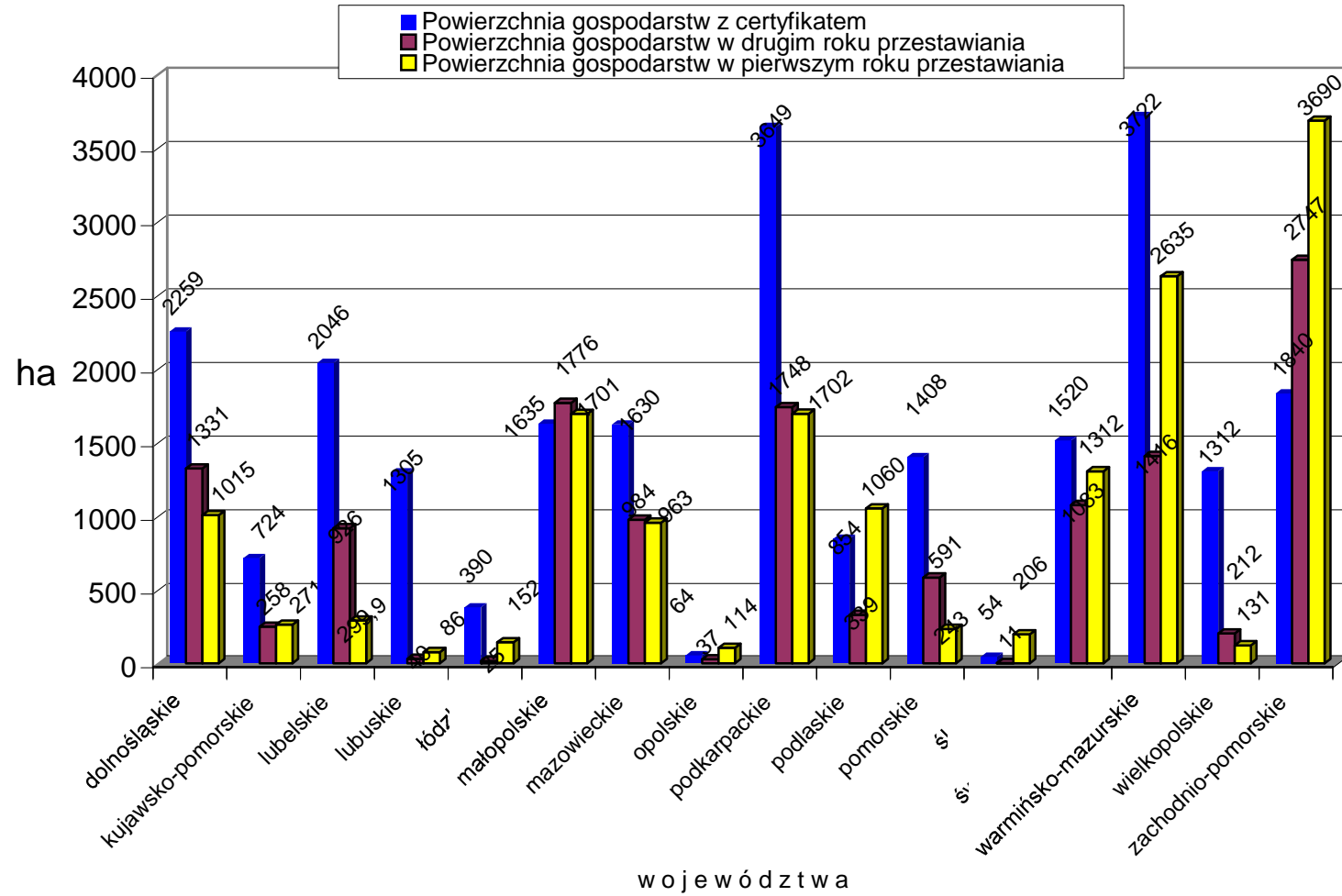
Województwo	gospodarstwa w trakcie przestawiania na produkcję ekologiczną			gospodarstwa posiadające atest		
	2001 rok	2002 rok	wzrost/ spadek	2001 rok	2002 rok	wzrost/ spadek
dolnośląskie	37	45	+ 8	17	37	+ 20
kujawsko-pomorskie	24	18	- 6	35	45	+ 10
lubelskie	123	91	- 32	165	162	- 3
lubuskie	10	5	- 5	12	17	+ 5
łódzkie	8	15	+ 7	16	19	+ 3
małopolskie	128	180	+ 52	45	86	+ 41
mazowieckie	125	109	- 16	106	123	+ 17
opolskie	10	9	- 1	3	7	+ 4
podkarpackie	179	183	+ 4	10	48	+ 38
podlaskie	40	73	+ 33	16	30	+ 14
pomorskie	17	16	- 1	17	23	+ 6
śląskie	5	24	+ 19	10	12	+ 2
świętokrzyskie	305	208	- 97	157	180	+ 23
warmińsko-mazur.	47	55	+ 8	34	49	+ 15
wielkopolskie	22	11	- 11	19	28	+ 9
zachodnio-pomorskie	29	53	+ 24	7	16	+ 9
Razem	1109	1095	- 14	669	882	+213

**Wielkość upraw ekologicznych (z certyfikatem i będących w trakcie przestawienia)
w poszczególnych województwach w 2002 roku (ha)**

Województwo	Uprawy rolnicze (ha)		Łąki i pastwiska (ha)		Uprawy warzywne (ha)		Uprawy sadownicze (ha)		Plantacje jagodowe (ha)		Razem	w tym z certyfikatem
	z certyfikatem	l i l l rok przestawienia	z certyfikatem	l i l l rok przestawienia	z certyfikatem	l i l l rok przestawienia	z certyfikatem	l i l l rok przestawienia	z certyfikatem	l i l l rok przestawienia		
dolnośląskie	859,5	990,1	763,0	802,5	7,6	39,6	9,4	4,9	34,0	11,2	3521,8	1673,5
kujawsko-pomorskie	534,3	273,3	71,4	137,1	30,2	51,9	13,1	3,6	4,9	0,3	1120,1	654,0
lubelskie	1043,6	725,1	312,1	232,2	168,5	21,1	35,4	13,2	225,0	63,9	2839,9	1784,5
lubuskie	813,0	25,6	281,3	46,2	4,7	4,4	6,0	0,0	69,1	7,1	1257,4	1174,0
łódzkie	191,3	74,0	124,4	43,7	12,5	11,4	11,9	1,4	1,4	9,8	481,7	341,4
małopolskie	360,9	544,9	941,0	2296,9	15,6	10,1	24,5	42,5	9,5	19,8	4265,6	1351,5
mazowieckie	797,2	865,8	328,7	430,8	79,0	26,5	48,3	45,6	64,3	35,6	2721,7	1317,4
opolskie	45,4	90,2	10,3	60,2	2,0	3,5	0,6	0,0	0,3	0,0	212,4	58,5
podkarpackie	522,3	762,0	2055,8	1921,9	20,1	12,9	17,0	51,0	4,8	49,5	5417,3	2620,0
podlaskie	389,7	617,9	314,2	598,8	10,2	6,9	5,4	6,0	13,4	7,5	1970,1	733,0
pomorskie	771,0	278,2	331,0	194,0	6,1	3,0	3,6	0,7	3,2	11,9	1602,7	1115,0
śląskie	19,0	66,0	14,4	107,0	2,6	0,5	1,8	4,0	2,9	3,0	221,2	40,7
świętokrzyskie	848,5	1150,5	276,4	526,1	87,6	51,4	107,6	60,8	59,6	41,3	3209,7	1379,7
warmińsko-mazurskie	1348,3	1514,2	1534,9	1366,5	10,5	1,1	9,3	28,1	33,0	0,9	5846,8	2936,0
wielkopolskie	635,3	101,4	303,7	210,1	14,2	1,4	50,8	2,1	6,6	2,7	1328,3	1010,6
zachodnio-pomorskie	1192,2	1753,3	326,2	1321,0	2,1	19,8	5,1	8,6	1,8	74,1	4704,1	1527,3
Razem:	10371,4	9832,2	7988,6	10295,0	473,3	265,6	349,8	272,5	533,7	338,4	40720,5	19716,9

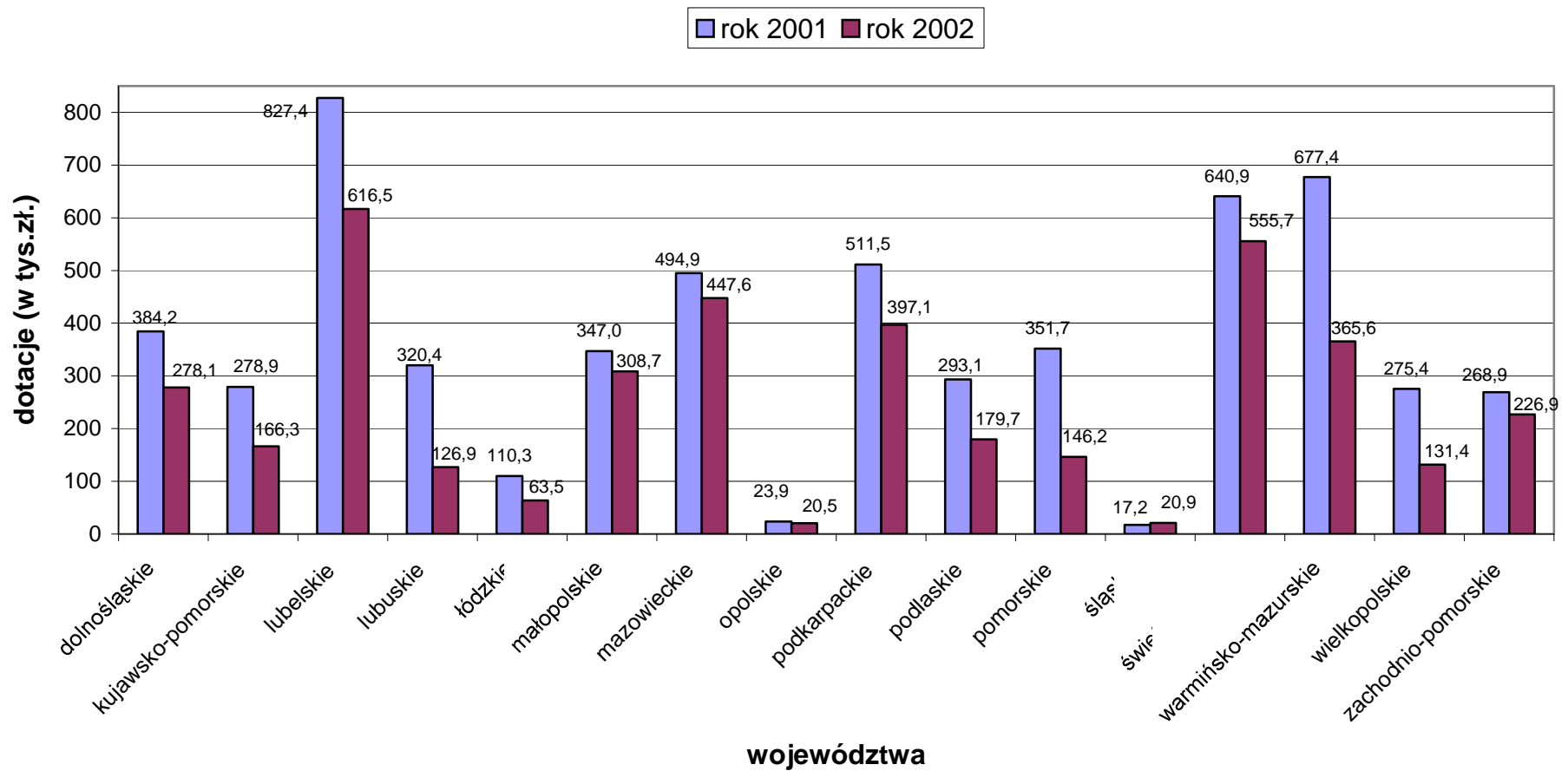

Powierzchnia upraw ekologicznych w 2002 r. (w ha)

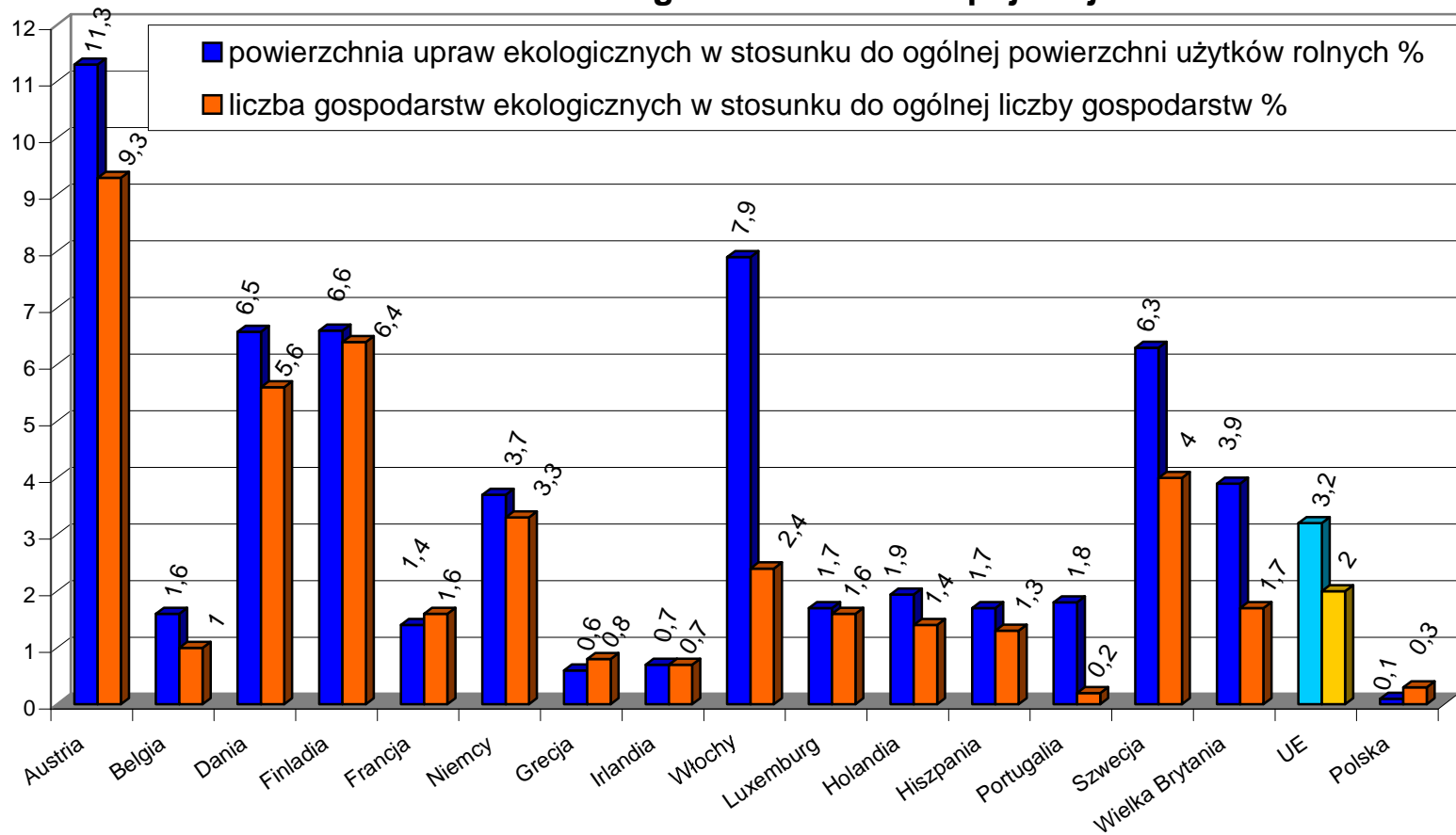

Ogólna kwota wypłaconych dotacji w poszczególnych województwach w latach 2001-2002 (w tys. zł.)

Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej i w Polsce

Opracowano na podstawie danych: Organic Farming in Europe – Provisional Statistics